

**Dobra
Szkoła**

MINISTERSTWO
EDUKACJI
NARODOWEJ

Najczęściej zgłaszane problemy i pytania związane z organizacją kształcenia i wsparcia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

Spotkanie w Sulejówku z wizytatorami, 30-31 października 2017 r.

Kształcenie specjalne

Przedszkole, szkoła i placówka mają obowiązek zapewnić uczniowi objętemu kształceniem specjalnym:

- 1) realizację zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego;
- 2) warunki do nauki, sprzęt specjalistyczny i środki dydaktyczne, odpowiednie ze względu na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne uczniów;
- 3) zajęcia z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- 4) inne zajęcia odpowiednie ze względu na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne uczniów, w szczególności zajęcia rewalidacyjne, resocjalizacyjne i socjoterapeutyczne;
- 5) integrację uczniów ze środowiskiem rówieśniczym, w tym z uczniami pełnosprawnymi;
- 6) przygotowanie uczniów do samodzielności w życiu dorosłym.

Katalog rodzajów zajęć realizowanych z dzieckiem objętym kształceniem specjalnym, nie jest zamknięty.

Rodzaj i forma tych zajęć powinny być określone w indywidualnym programie edukacyjno-terapeutycznym, opracowywanym we współpracy z rodzicami.

W programie powinny się znaleźć takie formy stymulacji, terapii i usprawniania, które dla tego dziecka są niezbędne z uwagi na jego indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne.

Kształcenie specjalne

Indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny określa:

- 1) **zakres i sposób** dostosowania odpowiednio programu wychowania przedszkolnego oraz wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia, w szczególności przez zastosowanie odpowiednich metod i form pracy z uczniem;
- 2) **zintegrowane działania** nauczycieli i specjalistów prowadzących zajęcia z uczniem, a w przypadku ośrodków – także wychowawców grup wychowawczych prowadzących zajęcia z wychowankiem w tym ośrodku, ukierunkowane na poprawę funkcjonowania ucznia oraz wzmacnianie jego uczestnictwa w życiu przedszkolnym lub szkolnym, w tym w przypadku:
  - a) ucznia niepełnosprawnego – działania **o charakterze rewalidacyjnym**,
  - b) ucznia niedostosowanego społecznie – działania **o charakterze resocjalizacyjnym**,
  - c) ucznia zagrożonego niedostosowaniem społecznym – działania **o charakterze socjoterapeutycznym**;
- 3) **formy i okres** udzielania uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz wymiar godzin, w którym poszczególne formy pomocy będą realizowane;

Kształcenie specjalne

Indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny określa

4) **działania wspierające rodziców** ucznia oraz – w zależności od potrzeb – zakres współdziałania z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, w tym poradniami specjalistycznymi, placówkami doskonalenia nauczycieli, organizacjami pozarządowymi, innymi instytucjami oraz podmiotami działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży, specjalnymi ośrodkami szkolno-wychowawczymi, młodzieżowymi ośrodkami wychowawczymi i młodzieżowymi ośrodkami socjoterapii;

5) **zajęcia rewalidacyjne, resocjalizacyjne i socjoterapeutyczne** oraz **inne zajęcia** odpowiednie ze względu na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne ucznia,

6) **zakres współpracy** nauczycieli i specjalistów, wychowawców grup wychowawczych, z rodzicami ucznia w realizacji zadań związanych z organizacją kształcenia specjalnego;

7) w przypadku uczniów niepełnosprawnych – w zależności od potrzeb – **rodzaj i sposób dostosowania warunków organizacji kształcenia** do rodzaju niepełnosprawności ucznia, w tym w zakresie wykorzystywania technologii wspomagających to kształcenie;

8) w zależności od indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia wskazanych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego lub wynikających z wielospecjalistycznych ocen, **wybrane zajęcia wychowania przedszkolnego lub zajęcia edukacyjne, które są realizowane indywidualnie z uczniem lub w grupie liczącej do 5 uczniów.**

Kształcenie specjalne

Zajęcia rewalidacyjne

Prowadzone indywidualnie lub w grupach – zgodnie z zaleceniami zawartymi w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego oraz wielospecjalistyczną oceną funkcjonowania ucznia, określone w indywidualnym programie edukacyjno-terapeutycznym

Dokumentowane w dzienniku zajęć

do dziennika wpisuje się imiona i nazwiska odpowiednio dzieci, uczniów, słuchaczy lub wychowanków, daty i tematy przeprowadzonych zajęć, liczbę godzin tych zajęć oraz odnotowuje się obecność odpowiednio dzieci, uczniów, słuchaczy lub wychowanków. Przeprowadzenie zajęć nauczyciel potwierdza podpisem.

Tygodniowy rozkład zajęć wynika z IPET-u, ocena postępów i wnioski dotyczące dalszej pracy – z WOFU dokonywana przez zespół nauczycieli i specjalistów pracujących z uczniem.

Wymiar zajęć rewalidacyjnych w przedszkolu

wynika z potrzeb dziecka – określonych w wielospecjalistycznej ocenie funkcjonowania dziecka oraz zaleceń zawartych w orzeczeniu.

Kształcenie specjalne

Zajęcia rewalidacyjne

Rezygnacja z zajęć

Rodzic ucznia niepełnosprawnego bądź pełnoletni uczeń niepełnosprawny **może zgłosić dyrektorowi szkoły chęć rezygnacji z uczestnictwa w zajęciach rewalidacyjnych.**

Podstawą do rezygnacji z zajęć rewalidacyjnych nie mogą być względy organizacyjne np. utrudnienia w korzystaniu z tych zajęć w wyznaczonych przez szkołę godzinach, brak wykwalifikowanej kadry do prowadzenia zajęć lub niedopasowanie rodzaju czy metod pracy do potrzeb ucznia.

Uzasadnieniem może być natomiast zaspokojenie potrzeb rozwojowych i edukacyjnych ucznia w inny sposób niż organizacja zajęć rewalidacyjnych w szkole.

Powinno to jednak zostać uwzględnione w indywidualnym programie edukacyjno-terapeutycznym oraz brane pod uwagę podczas dokonywania WOFU.

Kształcenie specjalne

Zadania dyrektora przedszkola/szkoły/placówki

- odpowiada za właściwą organizację kształcenia specjalnego, w tym realizację zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego,
- podejmuje decyzje m.in. dotyczące zatrudnienia nauczycieli i specjalistów, posiadających odpowiednie kwalifikacje, adekwatnie do rozpoznanych potrzeb dzieci w tym zakresie.

Zaangażowanie zewnętrznego podmiotu do realizacji zajęć rewalidacyjnych jest niezgodne z ustawą o Prawo oświatowe

Powierzanie zadań związanych z organizacją kształcenia specjalnego podmiotowi zewnętrznemu budzi duże zastrzeżenia, gdyż w myśl art. 22 § 1 i § 12 ustawy Kodeks pracy, przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca - do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

Przydzielenie realizacji zajęć rewalidacyjnych podmiotowi, z którym dyrektor zawarł umowę/porozumienie, **jest obarczone dużym ryzykiem w związku z brakiem podstaw prawnych do nadzoru osoby i zajęć ze strony dyrektora przedszkola jako organu sprawującego nadzór pedagogiczny.**

Kształcenie specjalne

Uczeń z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim – **drugi język nowożytny**

W kontekście przepisów rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół :

- dyrektor szkoły **umieszcza dodatkowe godziny zajęć przeznaczone na zajęcia z techniki w arkuszu organizacji szkoły, w takim wymiarze jak zajęcia z drugiego języka obcego nowożytnego,**
- zajęcia z techniki prowadzone są **zgodnie z podstawą programową kształcenia ogólnego z zakresu tych zajęć,**
- uczeń otrzymuje **ocenę z techniki,**
- zajęcia z techniki należy **dokumentować w dzienniku zajęć lekcyjnych, w którym wskazane są obowiązkowe zajęcia edukacyjne,**
- w arkuszu ocen i na świadectwie **wykreśla się drugi język obcy nowożytny i wpisuje ocenę z techniki.**

Kształcenie specjalne

---

1. Uczeń z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym

– **w szkole ogólnodostępnej** - dokumentowanie pracy z uczniem w dzienniku zajęć, praktyka wskazuje, że dla tych uczniów prowadzone są odrębne dzienniki.

2. Uczeń zagrożony niedostosowaniem społecznym w MOS

W szczególnie uzasadnionych przypadkach, po uzyskaniu pozytywnej opinii zespołu nauczycieli, specjalistów, wychowawców grup wychowawczych, oraz za zgodą organu prowadzącego młodzieżowy ośrodek socjoterapii, wychowanek ośrodka może uczęszczać do szkoły ponadpodstawowej funkcjonującej poza ośrodkiem.

Przepisy nie uwzględniają możliwości realizacji przedmiotów ogólnokształcących w MOS i nauki przedmiotów zawodowych w szkole branżowej ogólnodostępnej.

3. Uczeń w szkole przysposabiającej do pracy

Postawa programowa wskazuje na organizowanie **praktyk wspomaganych na indywidualnie dobranych stanowiskach pracy** przy wsparciu nauczycieli pełniących rolę trenerów pracy.

Nauczyciel pełniący rolę trenera pracy musi mieć kwalifikacje takie jak nauczyciel prowadzący zajęcia z uczniami z niepełnosprawnością.

Kształcenie specjalne

Łączenie uczniów niepełnosprawnych w oddziałach specjalnych - decyduje rodzaj realizowanej przez nich podstawy programowej kształcenia ogólnego

- Uczniowie z niepełnosprawnościami sprzężonymi, po uwzględnieniu ww. warunku, mogą być włączani do oddziałów specjalnych z uwzględnieniem ich indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych.
- Z uwagi na potrzeby uczniów niepełnosprawnych, po raz pierwszy w przepisach prawa oświatowego nie określono dolnej granicy liczebności uczniów niepełnosprawnych w oddziałach specjalnych.

Liczebności dzieci w oddziałach przedszkolnych i szkolnych w przedszkolach i szkołach niepublicznych - przepisy rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 marca 2017 r. *w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli, regulują funkcjonowanie przedszkoli i szkół publicznych.*

Natomiast przedszkola i szkoły niepubliczne określając organizację pracy **w statucie**, odpowiednio przedszkola lub szkoły, **powinny wskazać liczbę dzieci w oddziałach.**

Kształcenie specjalne

Kształcenie specjalne w ośrodkach rewalidacyjno-wychowawczych (ORW)

- Kształcenie specjalne organizowane jest w formie nauki poza szkołą.
- Niepełnosprawne dzieci i młodzież **stają się wychowankami** ww. placówki do której zostali przyjęci – **nie zaś uczniami** – i zostają wpisani do księgi jej wychowanków.
- Przepisy regulujące organizowanie kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży m.in. niepełnosprawnych - **stosuje się również do placówek niepublicznych, w tym do ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych** (art. 174 ust. 5 ustawy - Prawo oświatowe).
- W przypadku realizacji kształcenia specjalnego w ORW **świadectwa szkolne wydaje dyrektor publicznej lub niepublicznej szkoły podstawowej i ponadpodstawowej do której dziecko zostało przyjęte**, który zezwolił, w drodze decyzji, na spełnianie przez dziecko obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki poza szkołą.

Finansowanie

Subwencja oświatowa

- Zadania szkół w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dofinansowane są w ramach tzw. standardu A na ucznia, a w przypadku uczniów obejmowanych kształceniem specjalnym również w ramach dodatkowych wag przekazywanych w podziale subwencji oświatowej.
- Od roku szkolnego 2017/2018 godziny na realizację zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej winny zostać uwzględnione w arkuszu organizacji szkoły. Przy ustalaniu wymiaru poszczególnych form udzielania uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej uwzględnia się wymiar godzin ustalony dla poszczególnych form udzielania uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej (realizowanych przez nauczycieli np. w ramach pensum lub godzin ponadwymiarowych).
- Nadzór nad gospodarką finansową jednostek samorządu terytorialnego sprawują regionalne izby obrachunkowe,

Dowóz uczniów niepełnosprawnych

Bezpłatny dowóz przysługuje do:

- **najbliższego przedszkola, oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej, innej formy wychowania przedszkolnego lub ośrodka rewalidacyjno-wychowawczego** – niepełnosprawnym dzieciom: 5-letnim i 6-letnim oraz którym odroczone spełnianie obowiązku szkolnego;
- **najbliższej szkoły podstawowej** – niepełnosprawnym uczniom: niesłyszącym, słabosłyszącym, niewidomym, słabowidzącym, z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją, z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, umiarkowanym lub znacznym, z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera, i z niepełnosprawnościami sprzężonymi;
- **najbliższej szkoły ponadpodstawowej** – uczniom z niepełnosprawnością ruchową, z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym uczeń kończy 21. rok życia;
- **ośrodka rewalidacyjno-wychowawczego**, który nie musi być najbliższy miejscu zamieszkania:
  - **dzieciom i młodzieży z niepełnosprawnościami sprzężonymi, z których jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność intelektualna** – do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym kończą 24. rok życia;
  - **dzieciom i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim** – do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym kończą 25. rok życia.

Dowóz uczniów niepełnosprawnych

Przepisy art. 39 ust. 4 pkt 2 lit. b ustawy – Prawo oświatowe wskazują na **obowiązek zapewnienia przez gminę bezpłatnego dowozu i opieki dzieciom i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim objętych zajęciami rewalidacyjno-wychowawczymi w ośrodku rewalidacyjno-wychowawczym.**

- Obowiązek ten nie dotyczy zatem innego rodzaju ośrodka lub szkoły specjalnej.
- Natomiast, gdy przepisy prawa oświatowego nie nakładają na gminę takiego obowiązku, w opinii Ministerstwa Edukacji Narodowej umożliwiają to przepisy ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Decyzja w tej sprawie należy do organów stanowiących gminy, tj. do rady gminy, bowiem zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. **W tym mogą one dotyczyć zorganizowania dla dzieci i młodzieży z ww. rodzajem niepełnosprawności intelektualnej bezpłatnego transportu i opieki w czasie dowozu do np. szkół specjalnych lub ośrodków innych niż wymieniony powyżej.**

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna

Zindywidualizowana ścieżka kształcenia

- 1. Rodzic** występuje do publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej **z wnioskiem o opinię dotyczącą objęcia ucznia zindywidualizowaną ścieżką kształcenia.**
- W przepisach regulujących zasady działania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach nie określono wymogów dotyczących podmiotu wydającego dokumentację dołączaną do wniosku o wydanie opinii w sprawie objęcia ucznia zindywidualizowaną ścieżką kształcenia ze względu na stan zdrowia.
- Rodzaj dokumentacji i podmiot wydający dokumentację mogą być bowiem zróżnicowane w zależności od problemu ucznia i miejsca, gdzie jest objęty diagnostyką lub leczeniem. **Dokumentacja ta, zgodnie z przepisami, powinna określać wpływ przebiegu choroby na funkcjonowanie ucznia w szkole oraz ograniczenia w zakresie możliwości udziału ucznia w zajęciach edukacyjnych wspólnie z oddziałem szkolnym i pod tym kątem powinna być weryfikowana przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną do której wpłynął wniosek o wydanie opinii.** Informacje te są bowiem niezbędne do określenia w opinii zakresu w jakim uczeń nie może brać udziału w zajęciach edukacyjnych wspólnie z oddziałem szkolnym, okresu objęcia ucznia tą formą pomocy oraz działań, jakie powinny być podjęte w celu usunięcia barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie ucznia i jego uczestnictwo w życiu szkoły.

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna

Zindywidualizowana ścieżka kształcenia

3. Należy pamiętać, że **szkoła powinna uruchomić wszelkie możliwe działania**, w tym różne formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej, które mogłyby pomóc w poprawie funkcjonowania ucznia **bez konieczności wyłączenia go z zajęcia z klasą** – to powinna być ostateczność. Przyjrzeniu się efektom tej pomocy służy analiza funkcjonowania ucznia przez szkołę i poradnię poprzedzająca wydanie opinii.
4. Poradnia **nie powinna natomiast wskazywać liczby godzin w ramach zindywidualizowanej ścieżki** – o tym **decyduje dyrektor szkoły**, biorąc pod uwagę konieczność realizacji przez ucznia podstawy programowej. Należy zwrócić uwagę, że w przypadku zastosowania zindywidualizowanej ścieżki nie ma zastosowania liczba godzin z poszczególnych przedmiotów edukacyjnych określona w ramowych planach nauczania, co daje większą możliwość dostosowania do rzeczywistych potrzeb ucznia.
5. **Dokumentacja – analogiczna do indywidualnego nauczania.**

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna

Możliwość wystąpienia przez dyrektora szkoły do poradni psychologiczno-pedagogicznej o pomoc w rozwiązaniu problemu ucznia nie oznacza, że dyrektor występuje do poradni z wnioskiem o opinię. Taką możliwość mają jedynie rodzice.

Nowe zajęcia z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej:

- **Zajęcia rozwijające kompetencje społeczne** dla uczniów przejawiających trudności w funkcjonowaniu społecznym. Liczba uczestników zajęć nie może przekraczać 10, chyba że zwiększenie liczby uczestników jest uzasadnione potrzebami uczniów.
- **Zajęcia rozwijające umiejętności uczenia się** organizuje się dla uczniów w celu podnoszenia efektywności uczenia się, przepisy nie określają maksymalnej liczby uczestników tych zajęć.

Zajęcia rozwijające kompetencje społeczne i zajęcia rozwijające umiejętności uczenia się prowadzą nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych i specjaliści posiadający kwalifikacje odpowiednie do rodzaju zajęć.

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna

Kto może prowadzić zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne

- psycholog,
- pedagog, tym pedagog specjalny,
- terapeuta posiadający przygotowanie np. z zakresu arteterapii, terapii pedagogicznej, socjoterapii, terapii behawioralnej,
- nauczyciel o podwójnych kwalifikacjach – nauczyciel przedmiotu i specjalista,
- nauczyciele w parze: specjalista z nauczycielem przedmiotu znającym ucznia i pracującym z nim na co dzień,
- nauczyciele posiadający certyfikaty, uprawnienia trenerskie np. trener dziecięcych kompetencji społecznych, trener komunikacji interpersonalnej i inne wynikające z włączenia konkretnej metody w zajęcia z uczniami z określonymi potrzebami lub problemami np. trener dramy, instruktor/animador działań teatralnych, mediator, trener programu profilaktycznego ...

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna w niepublicznych przedszkolach, szkołach i placówkach - organizowana na zasadach określonych w statutach tych placówek. Zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59, z późn.zm.), system edukacji zapewnia możliwość korzystania z pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Indywidualne nauczanie

---

1. Czas na jaki wydano orzeczenie – czas organizacji zajęć

Szkoła obowiązana jest zorganizować indywidualne nauczanie **w najszybszym czasie**, bowiem uczeń musi mieć zapewnioną możliwość realizacji obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki.

2. Ważność orzeczeń o potrzebie indywidualnego nauczania wydanych przed 1 września 2017 r.

Orzeczenia wydane na podstawie wcześniejszych przepisów zachowują ważność **do końca okresu na jaki zostało wydane** to orzeczenie, **nie dłużej jednak niż do końca roku szkolnego 2017/2018.**

3. Niepełnosprawność ucznia nie jest powodem do obejmowania go indywidualnym nauczaniem.

Poradnie psychologiczno-pedagogiczne mogą wydawać orzeczenia o braku potrzeby indywidualnego nauczania, bowiem dokonują oceny funkcjonowania ucznia w kontekście możliwości jego funkcjonowania w szkole.

Problemy zgłaszane przez rodziców uczniów obejmowanych do tej pory indywidualnym nauczaniem

Rodzice nie uzyskują w szkole i poradni psychologiczno-pedagogicznej kompletnej informacji dotyczących możliwości wsparcia ich dziecka, tj. informacji o tym, że:

- indywidualne nauczanie organizowane jest w domu,
- uczniowie z niepełnosprawnościami, którzy mogą chodzić do szkoły, mogą uczestniczyć w zajęciach z klasą oraz w zajęciach w formie indywidualnej lub w mniejszej grupie (do 5 osób) organizowanych w szkole. Zespół nauczycieli i specjalistów może bowiem wskazać takie rozwiązanie w indywidualnym programie edukacyjno-terapeutycznym. Nie jest do tego potrzebna zmiana orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego.
- uczniowie chorzy/z trudnościami, których **stan zdrowia umożliwia uczęszczanie do szkoły**, ale powoduje trudności w funkcjonowaniu, wymagający zajęć w formie indywidualnej, **mogą być objęci zindywidualizowaną ścieżką kształcenia**, na podstawie opinii publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej.

Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka

- Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka (WWR) organizuje się w jednostce systemu oświaty która **ma możliwość realizacji wskazań zawartych w opinii** o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka.
- Zajęcia WWR organizowane są przez **jeden zespół** działający w jednostce systemu oświaty – od 1 września 2017 r. (art. 127 ust. 8 ustawy Prawo oświatowe).
- **Możliwość** realizacji zajęć wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka **w kilku zespołach na podstawie porozumienia** - od 1 września 2017 r. (art. 127 ust. 9 ustawy Prawo oświatowe). Porozumienie określa m.in. podmiot zobowiązany do przekazywania danych o zajęciach WWR organizowanych dla tego dziecka, zgodnie z przepisami o systemie informacji oświatowej.
- Zajęcia WWR organizowane są **niezależnie od organizacji roku szkolnego**.

Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka

- Jednostka systemu oświaty, w której działa zespół wczesnego wspomagania **musi zatrudniać kadrę posiadającą kwalifikacje** do prowadzenia zajęć w ramach wczesnego wspomagania, określone w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela oraz **dysponować pomieszczeniami** do prowadzenia zajęć w ramach wczesnego wspomagania indywidualnie i w grupie, **wyposażonymi w sprzęt specjalistyczny i środki dydaktyczne**, odpowiednie do potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych dzieci.
- W skład zespołu wczesnego wspomagania rozwoju dziecka wchodzi: **pedagog posiadający kwalifikacje odpowiednie do rodzaju niepełnosprawności dziecka, psycholog i logopeda** oraz w zależności od potrzeb dziecka i jego rodziny, mogą wchodzić również **inni specjaliści**.
Zatrudnianie innych osób niż nauczyciele – art. 15 ustawy Prawo oświatowe.

Dobra Szkoła

MINISTERSTWO
EDUKACJI
NARODOWEJ

www.reformaedukacji.men.gov.pl

e-mail: reformaedukacji@men.gov.pl